

Abuzus opioidů

- Opiátové receptory – lokalizovány v CNS, v periferních tkáních
- Endogenní agonisti (ligandy): endorfiny, enkefaliny, dynorfin (peptidy)^[1]

Opiátové CNS efekty

Stimulace opiátových receptorů

- μ – respirační deprese, supraspinální analgésie, fyzická závislost
- κ – spinální analgésie, mioza
- δ – spinální analgésie, euforie, někdy dysforie
- ϵ – supraspinální analgésie
- σ – mydriáza, dysforie

Agonisté

- morfin, kodein, heroin,...
- methadon, pethidin, der. fentanyl, ...

Antagonisté

- naloxon, naltrexon, nalorfin, levalorphan, ...

Agonisté/Antagonisté

- buprenorfin, pentazocin, ...

Opiátové periferní efekty

- snížení mobility v gastrointestinálním traktu (zácpa)
- hypotonie cév (hypotenze)
- hypertonie močového měchýře (zadržování moče)^[1]

Chronický abúzus

- Vývoj tolerance – adaptace hustoty receptorů (?)
- Snížená tolerance k respirační depresi
- Ve stavu odnětí drogy:
  - přecitlivělost adaptovaných neuronů
  - nepříjemné periferní vegetativní efekty^[1]

Terapie

- „Harm reduction“ programy: výměna stříkaček a jehel
- „Substituční programy“ – konečným cílem by měla být abstinence
- Náhrada závislosti na heroinu na jiné droze (methadon, buprenorfin),
- Potlačení abstinčních příznaků, snížení euforických pocitů podáním p.o.^[1]

Zástupci opioidů

Opium

- zaschlá šťáva z nezralých makovic *Papaver somniferum*
- je obsažen v:
  - morfin 4–30 %
  - kodein 0,3–3 %
  - noscapin, narkotin 4–10 %
  - papaverin 1–1,5 %
  - thebain 0,2–1 %

Heroin

- diacetylmorfin – „pro-drug“ morfinu

- transportér morfinu do mozku
- snáze proniká membránami
- labilní, snadno deacetyluje

- **6-monoacetylmorfin** a **6-glukosiduronát morfinu** jsou aktivní metabolity

Abúzus

- Obvyklé dávky heroinu: 10–15 mg/den
- Při toleranci až 2 g/den
- Příznaky: euforie, netečnost, mióza, respirační deprese, bradykardie, hypotenze, útlum až kóma, možné úmrtí
- Závislí uvádějí 4 fáze po heroinovém šlehu (i.v. injekci):
  1. High – kick (nakopnutí),
  2. pohoda, štěstí,
  3. vyrovnanost,
  4. "absták".

Papaver somniferum

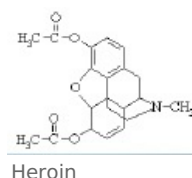
Příčiny úmrtí

- respirační deprese
- aspirace zvratků
- edém plic
- vzácně anafylaktický šok (přecitlivělost)
- heroinová leukoencefalopatie (zánět bílé hmoty mozkové)^[1]

Odkazy

Související články

- Toxikomanie a nedovolená výroba a držení omamných látek
- Amfetaminy • Kokain • Kanabinoidy • Halucinogeny • LSD • Psychofarmaka • Barbituráty • Benzodiazepiny • Etanol
- Poruchy vyvolané užíváním kanabinoidů • Poruchy vyvolané užíváním opioidů

Reference

1. BALÍKOVÁ, Marie. *Abuzus a intoxikace* [online]. [cit. 2012-03-09]. <<https://el.lf1.cuni.cz/p56355604/>>.